

Kommunernas socialtjänst k.f.

Budget 2025

Ekonomiplan 2026–2027

**Verksamhetsområdenas äskanden inför
styrelsens budgetdiskussioner 21.5.2024**

Innehåll

Budgetram	2
Personalkostnader	2
Köp av tjänster	2
Understöd	4
Fastigheter	5
Organisationsförändring	5
Investeringar	5
Planåren 2026–2027	6
Boendekö	6

Budgetram

Förbundsstämman beslöt 15.12.2023 om en ökning av verksamhetskostnaderna om 4 % per år för planåren 2025–2026. Detta innebär för 2025 4 % av 35 968 000 euro, d.v.s. 1 439 000 euro. Ramen för budget 2025 är således 37 407 000 euro i verksamhetskostnader. Nedan presenteras olika behov som har framförts av verksamhetsområdena. Dessa kommer att behöva prioriteras för att rymmas innanför budgetramen.

Personalkostnader

Verksamhetsområdet Tidigt stöd äskar om en utökning av **barnatillsyningsmannaresurser** från 2 till 3 heltidstjänster. Barnatillsyn är en viktig förebyggande insats för att kunna ge rådgivning och stöd i ett tidigt skede av separationer. Därtill uppstår jävssituationer inför vårdnadsutredningar, vilket har medfört att annan personal inom KST har behövt påföras en del av vårdnadsutredningarna.

Verksamhetsområdet Barnskydd äskar om en ytterligare **ordinarie socialarbetare** för att kunna möta det lagstadgade kravet om antalet barn per socialarbetare enligt barnskyddslagen 13 b § 2 mom. Att säkerställa en tillräcklig bemanning är inte bara avgörande för att efterleva barnskyddslagens krav, utan också för att bibehålla den kvalitet som KST strävar efter i arbetet med barn och familjer.

Verksamhetsområdet Vuxensocialarbete äskade redan inför budget 2024 om utökade resurser i form av ytterligare en **förmånshandläggare**. Detta för att kunna överföra handläggning av grundläggande utkomststöd från socialhandledare och socialarbetare, så att dessa resurser bättre skulle kunna nyttjas inom det sociala arbetet. Om antalet utkomststödstagare kommer att öka till följd av försämringarna i socialskyddsförmånerna motiveras behovet av personalresurser ytterligare. En utökning av personalresurserna i form av en förmånshandläggare skulle även påverka möjligheterna till en bättre ärendefördelning inom arbetsgruppen och underlätta handläggningen av utkomststödet vid den nuvarande förmånshandläggarens frånvaro.

En önskvärd utveckling är att en **resurs för förverkligande av fritidsaktiviteter** skulle anställas på heltid för att förverkliga specialomsorgsklienternas behov av stöd för fritidsaktiviteter. Det skulle innebära att personalresursen skulle kunna förverkliga service för ca 30 klienter i behov av stödperson, vilket skulle bli administrativt förenklande och stävja behovet av personalökningar inom administration. Det är allt svårare att rekrytera stödpersoner och med detta förslag skulle man bättre kunna säkerställa att de som bor i eget hem och i vissa fall har en särskilt skör livssituation verkligen får del av stödresurserna.

Inom personlig assistans förväntas en **förskjutning från lönekostnader till köp av tjänster**.

Lönekostnaderna i budget 2024 behöver justeras för förväntade **kollektivavtalsenliga löneökningar** för 2025. Förhandlingarna är inte klara och i detta skede uppskattas ökningen uppgå till 2,8 %.

Köp av tjänster

Familjerådgivningstjänster skall upphandlas inför år 2025 och kostnaderna förväntas öka.

KST har beviljats finansiering av Ålands landskapsregering och Europeiska socialfonden (ESF+) för att starta **projektet Framsteget**. Från bidraget har gjorts avdrag om 24 700 euro för perioden 2024–2026, d.v.s. 8 233 euro per år, och KST behöver till denna del finansiera kostnaderna inom ramen för den egna budgeten.

Färdtjänst och stöd för rörligheten har haft ett ökat klientantal och klienterna utnyttjar servicen mer än under tidigare år (återhämtning från pandemiperioden). Därtill bedöms ändringen av

kollektivtrafikens taxa, som innebär att självriskan för färdtjänsten är 2,50 euro per enkelresa oberoende av resans längd, ha medfört ökade kostnader. Budget 2024 ligger under utfallet för 2023 och anslaget för 2025 bedöms därför behöva justeras uppåt.

	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024
Stöd för rörligheten och färdtjänst				
Stöd för rörligheten (SVL), antal klienter per 31.12	118	154	152	
Stöd för rörligheten (SVL), antal resor	840	4 409	4 841	4 600
Stöd för rörligheten (SVL), euro	144 892	165 133	187 604	171 000
Stöd för rörligheten (SVL), euro per klient	1 228	1 072	1 234	
Färdtjänst (HSL), antal klienter per 31.12	430	553	588	
Färdtjänst (HSL), antal resor	7 530	40 930	45 369	45 000
Färdtjänst (HSL), euro	1 471 353	1 942 738	2 273 448	2 117 000
Färdtjänst (HSL), euro per klient	3 422	3 513	3 866	

Anslaget för **hemservice** inom verksamhetsområdet Funktionservice förväntas minska till följd av ett minskat behov av timmar.

	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024
Hemservice inom Funktionservice				
Hemservice, antal klienter per 31.12	57	55	83	70
Hemservice, antal timmar	*	*	*	
Hemservice besök, kostnader köpta tjänster, euro**	754 084	854 766	1 112 195	1 358 000
Hemservice stödtjänster, kostnader köpta tjänster, euro**	*	*	48 073	42 200

* uppgift saknas

** Kostnader för hemservice stödtjänster ingår i kostnader för besök 2021–2022

Inom **personlig assistans** förväntas en förskjutning från lönekostnader till köp av tjänster, men också en totalökning av kostnaderna i storleksordningen 250 000 euro. Lagstadgad assistans har under 2024 tagit sig bättre former, vilket gör att den lagstadgade och beviljade servicen i högre utsträckning än tidigare kan förverkligas. Assistansverksamheten har delvis upphandlats och kan förverkligas, vilket leder till att fler klienter får sina subjektiva rättigheter tillgodosedda enligt lagstiftningen. Detta leder i sig till ökande kostnader eftersom lagstiftning som inte hittills kunnat förverkligas nu gör det.

	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024
Personlig assistans				
Antal klienter som erhåller personlig assistans per 31.12	94	87	100	105
Personlig assistans, euro	1 981 038	2 145 987	2 236 439	2 252 595
Personlig assistans, euro per klient	21 075	24 667	22 364	21 453

För köp av boendeplatser på Åland inom verksamhetsområdet Funktionservice förväntas vårddygn på institution minska, men vårddygnspriserna öka för såväl institution som effektiverat serviceboende (ESB). Totalt sett förväntas det budgeterade anslaget för 2024 motsvara behovet för 2025.

För köp av boendeplatser utanför Åland för verksamhetsområdet Funktionservice förväntas avsevärt högre dygnspriser för samtliga 11 klienter samt ett ökat antal vårddygn för klienter inom psykisk ohälsa, vilket innebär en kostnadsökning om flera hundra tusen euro jämfört med budget 2024. Två av dessa klienter kan vara aktuella för det planerade lägenhetsboendet på Åland. Vid en sådan flytt kan budgeterade anslag för boendeplatser utanför Åland omdisponeras till lägenhetsboendet.

Köp av boendeplatser	Utfall	Utfall	Utfall	Budget
Funktionservice	2021	2022	2023	2024
Institution på Åland, vårddygn	*	3 936	4 177	4 179
Institution på Åland, vårddygnsavgift i medeltal euro/månad	*	300	358	296
Effektiverat serviceboende (ESB) på Åland, vårddygn	*	4 299	3 296	2 562
ESB, vårddygnsavgift i medeltal euro/månad	*	207	190	201
Köpta boendeplatser utanför Åland, handikappservice, psykiatri o specialomsorg, vårddygn	*	2 980	3 224	3 842
Köpta boendeplatser utanför Åland, handikappservice, psykiatri o specialomsorg, euro	*	1 047 149	1 141 801	1 195 000
Köpta boendeplatser utanför Åland, handikappservice, psykiatri o specialomsorg, euro per dygn	*	351	354	311

* uppgift saknas

Ett **lägenhetsboende inom psykiatri** har planerats under 2024 och ett förslag har lagts fram som innebär att en psykiatrigrupp bestående av ca 10 personer skulle stödja ca 10–15 klienter i behov av omfattande stöd eller stödinsatser dygnet runt. Stödboendet skulle förverkligas i samarbete med Marstad där till att börja med ca 6 lägenheter planeras att hyras upp för självständigt boende med omfattande stöd för klienter med psykisk sjukdom eller grav psykisk ohälsa. Sammantaget beräknas hela projektet kunna bli kostnadsneutralt eftersom det innebär att klienter som nu är i övervård i brist på lokala alternativ kan flytta hem och få lokalt stöd via stödboendelösningen. Samtidigt kan detta boendialternativ vara en möjlig lösning för utskrivningsklara patienter med psykisk ohälsa. Planen är att projektet med stödboendelägenheter ska inledas redan under år 2024 och ge positiva kostnadseffekter redan i inledningen av 2025. Stödboendet beräknas ha vissa inledande kostnader men sedan utfalla kostnadsneutralt eller ge ett nettovinstutfall, vilket skulle kunna användas till att finansiera övriga kostnadsökningar inom verksamhetsområdet Funktionservice.

I budget 2025 finns ett behov av höjt anslag för företagshälsovård. KST har gått in för ett utökat samarbete med fokus på förebyggande insatser. FPA ersätter 60 % av kostnaderna för förebyggande företagshälsovård och 50 % för sjukvård.

Företagshälsovårdskostnader	Utfall	Utfall	Utfall	Budget
	2021	2022	2023	2024
Bruttokostnad i euro	65 602	69 667	103 360	90 000
Ersättning från FPA	-37 490	-38 736	-57 456	-45 000
Nettokostnad i genomsnitt per årsverken	117,68	125,72	176,83	167,29
Nettokostnad i genomsnitt per anställd	101,86	106,29	146,66	139,32

Understöd

Från och med den 1 april 2024 har regeringen infört förändringar i arbetslöshetsförmånerna, vilket bland annat innebär att barnförhöjningen har slopats. Förändringar har även skett gällande bostadsbidraget. Dessa försämringar i socialskyddet förväntas leda till en förskjutning från de primära förmånerna till **utkomststöd**, då behovet av utkomststöd ökar för att kompensera de minskade inkomsterna för klienterna. Antalet personer som beviljas utkomststöd kan också öka eftersom försämringarna i förmånerna kan leda till att personer som tidigare låg strax över inkomstgränsen kan bli berättigade utkomststöd.

Kostnadsutfallet är svårt att prognosticera, och det är ännu för tidigt att göra en analys av konsekvenserna. Förvaltningen ser redan nu att utkomststödet för april förefaller att öka, men att utkomststödet fluktuerar över månaderna är även annars vanligt förekommande så det är för tidigt att säga om detta är en direkt konsekvens av förändringarna. KST kommer att påtala behovet av

kompensation genom förhöjda landskapsandelar, både till följd av ökade utgifter och ökat behov av personalresurser för att hantera handläggningen av ett eventuellt ökat antal utkomststödsansökningar och klientantal.

Utkomststöd	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024
Antal hushåll	438	386	388	412
Antal personer	748	639	622	694
Antal ansökningar				
Anlänt under perioden	2 302	1 853	2 324	2 078
Begäran om utredning sänd	557	376	553	467
Beslut gjorts	2 302	1 853	2 324	2 078
Behandlingstid i medeltal, vardagar per ansökan	3	4	3	3
Grundläggande utkomststöd, euro	1 066 893	983 506	950 991	1 050 000
Kompletterande utkomststöd, euro	16 414	25 366	18 132	30 000
Förebyggande utkomststöd, euro	36 811	36 769	47 209	40 000
Flyktingars utkomststöd, euro	69 069	45 306	17 890	20 000

I budget 2025 förväntas kostnadsökningar inom **redskap och hjälpmedel samt bostadsanpassningar**.

Redskap och hjälpmedel, bostadsanpassningar	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024
Bostadsanpassningar, antal klienter	35	29	33	
Bostadsanpassningar, euro	70 983	71 455	110 082	80 000
Bostadsanpassningar, euro per klient	2 028	2 464	3 336	
Redskap och hjälpmedel, antal klienter	18	20	14	
Redskap och hjälpmedel, euro	14 942	22 676	28 018	50 000
Redskap och hjälpmedel, euro per klient	830	1 134	2 001	

Fastigheter

Fastighetskostnaderna i budget 2025 behöver höjas jämfört med budget 2024 med avseende på indexjusteringar av hyror.

Åtgärderna i projektet med renovering av Blåbärsstigen är omfattande och innebär att hela byggnaden måste tömmas. Kostnaderna för ersättningsboende befaras bli högre än Blåbärsstigens befintliga driftskostnader.

Om KST väljer att förlänga hyresavtalet för Tallbacken finns ett behov av att bygga en "sluss" i anslutning till huvudentrén.

Organisationsförändring

Inför 2025 föreslås en organisationsförändring, där utförandedelen av specialomsorgen bryts ut från verksamhetsområdet Funktionservice och bildar ett sjätte verksamhetsområde. Omorganisationen förväntas i stort kunna genomföras inom ramen för befintlig budget.

Investeringar

För budgetåret 2025 uppskattas investeringarna uppgå till ca 1 miljon euro, där projektering och renovering av Blåbärsstigen och projektering för nybyggnation vid Svedgränd utgör de största posterna.

Planåren 2026–2027

Under 2025 planeras en upphandling inom färdtjänsten, vilket förväntas stabilisera kostnadsutvecklingen i och med att viss samåkning förutses dämpa kostnadsutvecklingen. Förändringen beräknas leda till en högre kostnadseffektivitet till priset av en acceptabel kvalitetsförsämring för den enskilde klienten.

Vid övertagande och implementering av projektet Framsteget i KST:s egen regi efter att projekttiden har avslutats 2026 behöver budgetramen utökas med ca 180 000–200 000 euro.

Förbundet hyr kontorslokaler vid Nyfahlers och Nygatan, där hyresavtalet löper fram till 31.12.2025. Nuvarande utrymmen räcker inte längre till och en RFI och ett upphandlingsunderlag har lagts ut, där 6 olika aktörer har svarat. En fastighetsgrupp har utsetts av förbundsstyrelsen med uppdraget att gå igenom svaren på RFI:n samt göra en kostnadsberäkning vad gäller byggande av motsvarande utrymmen i egen regi. Styrelsen har även gett förvaltningen i uppdrag att uppta diskussioner för att förlänga nuvarande hyresavtal. Utfallet av ovanstående omständigheter kommer att inverka på planårens kostnadsanslag.

Hyreskontrakten på både Tallbacken och KST ESB Lagunen löper ut under 2025 och i dagsläget är det oklart huruvida kontrakten kommer att förlängas eller om ersättande lokaler kommer att upphyras.

Renoveringen av Blåbärsstigen förväntas bli klar under 2026 och projektering och utbyggnad av Blåbärsstigen planeras under 2026–2027. Då utbyggnaden tas i bruk kommer kostnaderna för Blåbärsstigen att öka i och med att ytterligare personal behöver anställas för den utökade verksamheten.

Byggnationen vid Svedgränd förväntas pågå under planperioden.

KST:s totala investeringar för 2026 uppskattas uppgå till 4,8 miljoner euro och för 2027 5,5 miljoner euro. För att finansiera dessa investeringar planeras nyupplåning och därmed förväntas högre finansiella kostnader för planperioden.

Boendekö

Det finns en ledig boendeplats i nuläget men den är på Blåbärsstigen - där behöver vi avvakta med tillsättning tills vi vet planering kring renovering.

Beviljat boende 2023 eller tidigare: 6 klienter som alla tackat nej, men där behovet kan uppkomma plötsligt

Beviljat boende 2024: 5 klienter

Beviljat boende 2025: 6 klienter

Vidare har socialarbetare uppskattat ett behov om minst 9 klienter fram till 2027 där ansökan om boende ej ännu gjorts.

Då vi ej ännu har nybyggnation färdigställd kommer vi inte att kunna möta behovet av boende på annat sätt än att starta boenden i upphyrda lokaler.